

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP

Nasz znak: P/WZZ/31/20

data: 14-05-2020r

Senatowi Poczty Marszałku,

W dniu 12 maja 2020r Sejm RP uchwalił kolejną ustawę o szczególnych zasadach przeprowadzania wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020r z możliwością głosowania korespondencyjnego. Po zgłoszeniu projektu tej ustawy, sądziliśmy, że będzie nam dane przekazać uwagi, które dostrzegamy jako przedstawiciele strony społecznej w zakresie proponowanych regulacji dotyczących Poczty Polskiej S.A., a dokładniej jej pracowników, do Pani Marszałek Sejmu Elżbiety Witek. Okazało się to jednak niemożliwe, z uwagi na bardzo szybką pracę sejmu nad projektem ustawy. Doceniamy fakt, że podczas prac sejmu część naszych uwag, które dotyczyły poprzedniej ustawy zostało uwzględnione, jednak w uchwalonej przez sejm ustawie, w naszej ocenie nieprecyzyjnie uregulowano kilka artykułów dotyczących udziału Poczty Polskiej S.A. w zakresie głosowania korespondencyjnego. Stąd też ponownie z naszymi uwagami i zastrzeżeniami w zakresie uchwalonej przez sejm ustawy zwracamy się do Pana Marszałka i wszystkich Senatorów z nadzieją, że poruszone niżej przez nas zagadnienia, zostaną przez senat w pracach nad ustawą rozpatrzone, a gdy byłoby to i właściwe również uwzględnione.

Nasze uwagi, zastrzeżenia i pytania są dalekie od polityki i zagadnień prawnych. Pragniemy zwrócić jedynie uwagę Senatorów na problemy, które mogą wystąpić w czasie realizacji dostarczania i odbioru pakietów wyborczych przez operatora wyznaczonego, jakim jest Poczta Polska S.A.

Pozwolimy sobie w kolejności poszczególnych artykułów ustawy wyartykułować nasze uwagi.

- ✓ **Art. 5.1** – artykuł ten precyzuje termin, w jakim wyborca ma otrzymać pakiet wyborczy, po wcześniejszym zgłoszeniu zamiaru głosowania korespondencyjnego. Termin ten określono na 5 dni przed datą wyborów. Natomiast Art.3.1. wyznacza termin zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego na 12 dni przed dniem wyborów. Zatem jeśli zgłoszenie zamiaru głosowania korespondencyjnego do urzędu gminy przez wyborcę nastąpi w ostatnim dwunastym dniu przed wyznaczoną datą wyborów, zakładając przy tym że dany urząd gminy, przy bardzo dobrej organizacji, nada te pakiety wyborcze jako przesyłki listowe polecone następnego dnia, to czas jaki pozostanie Poczcie Polskiej na doręczenie pakietów, wyniesie maksymalnie 4 dni robocze. Trudno dziś przypuszczać ilu obywateli zdecyduje się na głosowanie korespondencyjne, wobec czego jeśli zgłosi się ich powyżej 50 %, dany urząd gminy może nie zdążyć przygotować do nadania na Poczcie Polskiej S.A. np. kilkudziesięciu tysięcy pakietów, a czasu na doręczenie pakietów wyborczych może być zbyt mało, albo nie będzie go wcale. Rodzi się w ten sposób ryzyko niewywiązania się przez pracowników poczty z nałożonego obowiązku doręczenia pakietów 5 dni przed datą wyborów. Jeszcze gorzej to wygląda w przypadku osób objętych kwarantanną, izolacji lub izolacji w warunkach domowych.

W Art.3.1 termin na zgłoszenie się tych osób wynosi do drugiego dnia przed datą wyborów. W tym przypadku może się okazać, że nadanego przez urząd gminy pakietu wyborczego do osoby objętej kwarantanną, izolacją, izolacją w warunkach domowych, Poczta Polska nie będzie mogła w ogóle doręczyć chyba, że urząd gminy obowiązek doręczenia pakietu wyborczego weźmie na siebie, co umożliwi art.5.3. Jednak biorąc pod uwagę ilość wyborców jaka przed terminem wyborów może być objęta kwarantanną, izolacją lub izolacją w warunkach domowych, doręczenie pakietów wyborczych może również okazać się niemożliwe.

- ✓ **Art.5.5.** – niezrozumiałe jest stawianie pracowników Poczty Polskiej S.A. w złym świetle, poprzez ustanowienie, że doręczanie pakietów wyborczych ma się odbywać w zespołach dwuosobowych, gdy jednocześnie urząd gminy może do tego zadania upoważnić jednego swojego pracownika – art.5.3. Mamy świadomość, że pracownicy Poczty Polskiej S.A. nie mają statusu urzędnika państwowego, jednak cieszą się bardzo dużym zaufaniem społecznym. Tak skonstruowana regulacja w ustawie, podważa przez ustawodawcę zaufanie do pracowników PP S.A. Ponadto tworzenie przez Poczta Polską S.A. specjalnych dwuosobowych zespołów mających na celu doręczanie pakietów wyborczych, w znaczny sposób wpłynie na koszty, jakie będą musiały być poniesione przez operatora wyznaczonego, czyli Poczta Polską S.A.
- ✓ **Art.5.6** – uregulowano tu postępowanie pracowników Poczty Polskiej S.A. w przypadku braku możliwości doręczenia pakietu wyborczego do skrzynki oddawczej wyborcy z powodu jej braku lub uszkodzenia. Według przepisu ujętego w ustawie, pracownicy będą mieli wystawić zawiadomienie o możliwości odbioru pakietu wyborczego we właściwej dla danego adresu placówce pocztowej i umieszczenia zawiadomienia (awizo) w drzwiach mieszkania wyborcy. W przypadku bloków mieszkalnych nie będzie to stanowić większego problemu, ale w przypadku nieruchomości typu domki jednorodzinne, gdy dojdzie do stwierdzenia braku możliwości doręczenia pakietu wyborczego do skrzynki, z powodu jej braku lub uszkodzenia, wielu przypadkach nie będzie to możliwe. Większość nieruchomości jest ogrodzona, a w przypadku zamkniętej furtki może się zdarzyć, że nie będzie możliwe wejście na teren posesji i pozostawienie zawiadomienia w drzwiach wyborcy. Przeszkodą może być też pies, który pilnuje nieruchomości pod nieobecność domowników. Osobną kwestią jest fakt, że wyborca ma tylko jeden dzień na odebranie pakietu wyborczego w wyznaczonej placówce pocztowej od dnia pozostawienia zawiadomienia. Nie można wykluczyć sytuacji, że w dniu, którym wyborca może odebrać swój pakiet wyborczy, dana placówka pocztowa może być zamknięta, na przykład z powodu zachorowania kogoś z pracowników na COVID-19 i objęciu pozostałych pracowników kwarantanną. Jak zatem wyborca będzie mógł odebrać swój pakiet wyborczy? Gdzie będzie on dla niego dostępny? Nie da się takiej okoliczności wykluczyć, gdyż już wielokrotnie placówki pocztowe były zamykane na dzień, lub kilka dni z powodu zachorowania pracowników, a wyborca nie ma już możliwości zagłosowania w lokalu.
- ✓ **Art.8.2.1)** – uwagi nasze budzi okoliczność wrzucania kopert zwrotnych do skrzynek nadawczych Poczty Polskiej S.A. Do skrzynek nadawczych często prócz korespondencji trafiają różne przedmioty, które nie są przesyłkami listowymi. Istnieje ryzyko, że wrzucone do skrzynki nadawczej koperty zwrotne mogą ulec uszkodzeniu, co może rodzić odpowiedzialność po stronie pracowników Poczty Polskiej S.A., a oddany głos wyborcy może nie być uznany przez komisję wyborczą.
- ✓ **Art.8.3** – ustawa nakłada obowiązek po stronie Poczty Polskiej S.A. zapewnienia odpowiedniej ilości skrzynek nadawczych na terenie każdej gminy, gdzie na jedną skrzynkę nadawczą przyjęto iloraz liczby wyborców, którzy zgłosili zamiar głosowania korespondencyjnego na terenie danej gminy i liczby 750 zaokrąglony w górę. Kiedy Poczta Polska S.A. i przez kogo będzie poinformowana o ilości wyborców głosujących korespondencyjnie? Ilość skrzynek nadawczych została przez Poczta Polską znacznie ograniczona. Niestety, nie posiadamy wiedzy, czy odpowiednią ilością dodatkowych skrzynek Poczta Polska S.A. dysponuje gdzieś w jakimś magazynie, tak by w przypadku konieczności ich dostawienia było to możliwe. Z takim pytaniem należałoby się zwrócić do władz PP S.A. Jednakże, może być problem z dostawieniem, lub czasowym montażem skrzynek nadawczych na terenie jakiegś

gminy, gdyż niezbędne okazać się może uzyskanie zgody od zarządcy, właściciela danej nieruchomości na zawieszenie skrzynki nadawczej na czas wyborów, lub też postawienie jej w miejscu publicznym. W wielu przypadkach niezbędne będzie uzyskanie zgody od władz gminy lub miasta, a to wymagać będzie czasu.

- ✓ **Art.12.1.1)** – Minister właściwy do spraw łączności ma wydać rozporządzenie w zakresie trybu dostarczania pakietów wyborczych do wyborców podlegających kwarantannie, izolacji, izolacji w warunkach domowych oraz odbierania kopert zwrotnych od tych wyborców. Nasuwają się pytania, na ile dni przed terminem wyborów ukazać się ma rozporządzenie. Jest to kluczowe z punktu widzenia pracowników Poczty Polskiej S.A., gdyż w tym przypadku pracownicy będą musieli być wyposażeni w poki co w nieokreślone środki ochrony osobistej, przejść przeszkolenie właściwego postępowania w przypadku wyżej wskazanych wyborców. Jest to istotne, bo nie wszystkie środki ochrony osobistej są dostępne od ręki. Może być potrzebny czas na ich zakup i dystrybucję do miejsc pracy pracowników, którzy będą mieli doręczać pakiety wyborcze wyborcom wymienionym we wspomnianym artykule.
- ✓ **Art.12.1.2)** – tryb dostarczania pakietów wyborczych pozostałym wyborcom został już określony w art.3.1, chyba że rozporządzenie ma dotyczyć doręczania pakietów wyborczych do szpitali, zakładów karnych, DPS itd. Jeśli mieli by w te miejsca pakiety wyborcze doręczać również pracownicy Poczty Polskiej S.A. to rozporządzenie, winno się ukazać w czasie umożliwiającym pracownikom przygotowanie się do tego zadania. Niestety, ustawa tego nie precyzuje.
- ✓ **Art.13.3.** – przesyłki będące pakietami wyborczymi mają być zwolnione z opłaty pocztowej. Jednakże, na Poczcie Polską S.A. ustawa nakłada szereg różnych innych obowiązków, które będą generować dość znaczne koszty, a nie ma w ustawie żadnej wzmianki o ewentualnym ich zwrocie, po przedłożeniu przez Zarząd PP S.A. stosownych wyliczeń. Znacznym kosztem po stronie Poczty Polskiej S.A. będzie zapewnienie doręczania pakietów wyborczych w zespołach składających się z co najmniej dwóch pracowników. Dodatkowym kosztem będzie również ewentualne zapewnienie dodatkowych skrzynek nadawczych oraz odbiór kopert zwrotnych od wyborców, doręczanie pakietów wyborczych wyjętych ze skrzynek nadawczych. Uważamy, że wszelkie koszty, jakie powstaną w związku z zaangażowaniem się Poczty Polskiej S.A. w proces związany z dystrybucją pakietów wyborczych winny być po dokładnym wyliczeniu zwrócone np. przez Skarb Państwa. Nie zrekomensowanie tych kosztów, wiązać się będzie z tym, że w najbliższym czasie koszty te zostaną przez Zarząd PP S.A. przerzucone na pracowników, poprzez na przykład wstrzymanie niektórych dodatkowych świadczeń pieniężnych.

Tak jak wskazaliśmy na wstępie, ocenie naszej poddane zostały regulacje zawarte w przedmiotowej ustawie, które bezpośrednio lub pośrednio dotyczą Poczty Polskiej S.A. oraz utrudnień, z jakimi mogą się spotkać pracownicy. Wyrażamy nadzieję, że nasz głos, przedstawione powyżej uwagi, zastrzeżenia i pytania będą przydatne Senatorom w dalszych pracach legislacyjnych nad przedmiotową ustawą.

2 wyne dowid secer nku,

Za Zarząd WZZPP

Zastępca Przewodniczącego
Wolnego Związku Zawodowego
Pracowników Poczty

Józef Grubaczyk

PRZEWODNICZĄCY
WOLNEGO ZWIĄZKU ZAWODOWEGO
PRACOWNIKÓW POCZTY
Józef Grubaczyk

str. 3